

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

ವಾರದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

KAS, FDA/SDA/PDO/ GROUP C,
PSI/PC, TEACHER'S EXAMS

ಕನ್ನಡ & English

By- ನಂದನ್ ಸರ್

February 3rd Week 2026

- ಶ್ವಾಸಗತ ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ (Inhaled Nitric Oxide)
- ದೇಶದ ಮೊದಲ ನೀರೊಳಗಿನ ರಸ್ತೆ-ರೈಲು ಸುರಂಗ ಯೋಜನೆ
- ಸ್ವಾಟ್‌ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಂಡ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್ 2.0 (ನಿಧಿಗಳ ನಿಧಿ 2.0)
- 'ಅನುಪಮಾ' ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾದರಿ
- ಓಲ್ ಚಿಕ್ಕಿ ಲಿಪಿ
- ಭೂ-ಆಧಾರ್ (ULPIN)
- "ಪಿಎಂ ರಾಹತ್" (PM RAHAT) ಯೋಜನೆ
- 'ಜಪಾನಿನ 'ಗಾಡ್ಸ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್' (ದೇವರ ಪಥ)
- ಕಮಲಾ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ
- ತುರ್ತು ಭೂಸ್ವರ್ಶ ಸೌಲಭ್ಯ
- ಚೀರ್ ಫೆಸೆಂಟ್ (Cheer Pheasant)

- ಶಾಂತಿ (SHANTI) ಕಾಯ್ದೆ 2025
- ಮಹರ್ಷಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ
- ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ : ದೇಶೀಯ ಶ್ವಾನ ತಳಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ
- ಕ್ಯಾಸನೂರು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ
- ರಾಜಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ
- ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದ
- ಕೇರಳ: 'ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಸಬ್ಬಿಲಿಸ್' ರಾಜ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ
- ಕ್ವಾಡ್ರಿಲ್ಯಾಟರಲ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಡೈಲಾಗ್ (Quad -ಕ್ವಾಡ್)
- ಆಫ್ರಿಕಾ ಒಕ್ಕೂಟ (AU)
- ಸೇವಾ ತೀರ್ಥ
- ಜನವರಿ 2026ರ CPI: ಹೊಸ ಆಧಾರ ವರ್ಷ (2024=100)
- ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆ (LBS)

Watch Insta ವಿದ್ಯಮಾನ Video

 INSTAKAS

080 69 405 206

www.insightsonindia.com

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

WEEKLY CURRENT AFFAIRS

FEBRUARY 3RD Week 2026

ಶ್ವಾಸಗತ ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ (Inhaled Nitric Oxide)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ (ಶ್ವಾಸಗತ), ಬಹು-ಔಷಧ ನಿರೋಧಕ ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ (ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಉರಿಯೂತ) ವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತತೆ:

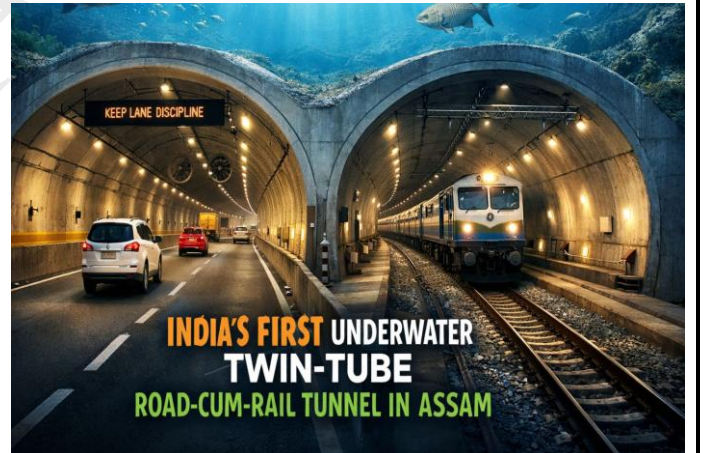
- ಭಾರತವು ಆಂಟಿಮೈಕ್ರೋಬಿಯಲ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ (AMR - ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಜೀವಿ ನಿರೋಧಕತೆ) ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಹರಡುವ ಸೋಂಕುಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ತೀವ್ರ ನಿಗಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ (ICUs) ಔಷಧ-ನಿರೋಧಕ ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.
- ಇದಕ್ಕೆ 'ಪ್ಸೆಡೋಮೋನಾ ಎರುಜಿನೋಸಾ' (Pseudomonas aeruginosa) ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಹರಡುವ ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದನೇ ಒಂದರಷ್ಟು (1/5) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಈ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ (NO) ಒಂದು ಬಣ್ಣರಹಿತ, ಅನಿಲ ರೂಪದ ಮುಕ್ತ ರ್ಯಾಡಿಕಲ್ (ಮುಕ್ತ/ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕಣ) ಅಣುವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಒಂದು ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು ಒಂದು ಆಮ್ಲಜನಕ ಪರಮಾಣುವಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ಉತ್ಪಾದನೆ : ಇದು 'ಎಲ್-ಆರ್ಜಿನಿನ್' (L-arginine) ಎಂಬ ಅಮೈನೋ ಆಮ್ಲದಿಂದ ಮಾನವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಅನಿಲವಾಗಿದೆ. ಸೊಪ್ಪು, ಬೀಟ್‌ರೂಟ್ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಂತಹ ನೈಟ್ರೇಟ ಭರಿತ ಆಹಾರಗಳ ಸೇವನೆಯ ಮೂಲಕ ಇದರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

- ಕಾರ್ಯಗಳು: ಇದು ನರಸಂವಾಹಕವಾಗಿ, ರೋಗನಿರೋಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಂಜಿಯೋಜೆನೆಸಿಸ್ (ಹೊಸ ರಕ್ತನಾಳಗಳ ರಚನೆ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಶ್ವಾಸಕೋಶದಲ್ಲಿನ ರಕ್ತನಾಳಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳ ಅಪಾಯ: ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ 'ಮೆಥೆಮೋಗ್ಲೋಬಿನೆಮಿಯಾ' ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಹಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ.

ದೇಶದ ಮೊದಲ ನೀರೊಳಗಿನ ರಸ್ತೆ-ರೈಲು ಸುರಂಗ ಯೋಜನೆ (ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ದೇಶದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ 'ನೀರೊಳಗಿನ ಅವಳಿ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ರೈಲು ಸುರಂಗ ಯೋಜನೆ'ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ 18,662 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದ: ಇದು ಸುಮಾರು 34 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ, ನಾಲ್ಕು-ಪಥದ 'ಪ್ರವೇಶ-ನಿಯಂತ್ರಿತ ಗ್ರೀನ್‌ಫೀಲ್ಡ್'

(ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗದ) ಸಂಪರ್ಕ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಇದು ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಎರಡರ ಸುಗಮ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಎರಡು ಸಮಾನಾಂತರ ಸುರಂಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಪರ್ಕ: ಈ ಮಾರ್ಗವು ಅಸ್ಸಾಂನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ-15 ರ (NH-15) 'ಗೊಹ್‌ಪುರ್' ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ-715 ರ (NH-715) 'ನುಮಾಲಿಗಡ್‌ವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಸ್ಸಾಂನ ಈ ಎರಡು ನಗರಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ 240 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವನ್ನು ಕೇವಲ 34 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಮಯವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಆರು ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ಕೇವಲ 20 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಲಿದೆ.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅಸ್ಸಾಂ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿದೆ.
- ಇದು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ, ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ಹಾಗೂ ಇಡೀ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯು ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ (ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಹಾದುಹರಿಯುವ) ನದಿಯಾಗಿದೆ.

- ಇದು ಟಿಬೆಟ್‌ನ ಮಾನಸ ಸರೋವರದ (ಮಪಮ್ ಯುಮ್ಲೊ) ಬಳಿಯ 'ಚೆಮಾಯುಂಗ್‌ಡುಂಗ್' ಹಿಮನದಿಯಿಂದ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ಟಿಬೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ (ನದಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಹರಿವು) 'ಯಾಲುಂಗ್ ತ್ಸಾಂಗ್ಪೋ' ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಸಿಯಾಂಗ್' ಅಥವಾ 'ದಿಹಾಂಗ್', ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ 'ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ' ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಜಮುನಾ' ಎಂದು ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿದು, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಸಾಂನ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಇದು, ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುವ ಮೊದಲು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾರ್ಥ್‌ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಂಡ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್ಸ್ 2.0 (ನಿಧಿಗಳ ನಿಧಿ 2.0) (ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ದೇಶದ ವೇಗವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥ್‌ಅಪ್ (ನವೋದ್ಯಮ) ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ 'ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್' (ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳ) ಅನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 10,000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ನಿಧಿಯೊಂದಿಗೆ 'ಸ್ವಾರ್ಥ್‌ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಂಡ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್ಸ್ 2.0' (FoF 2.0) ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ (ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳ) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ (ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ) ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಒದಗಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ಅಥವಾ ನಿಧಿಯನ್ನೇ 'ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸ್ವರೂಪ: ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭದ ಅಥವಾ ಆದಾಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳು: ಇದನ್ನು ಇಕ್ವಿಟಿ (ಷೇರುಪಾಲು), ಡಿಬೆಂಚರ್‌ಗಳು (ಸಾಲಪತ್ರಗಳು) ಅಥವಾ ಷರತ್ತುಬದ್ಧ ಸಾಲಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಬಹುದು.

ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಂಡ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್ 2.0 (FoF 2.0) ನ ಬಗ್ಗೆ

- ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತದ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಅಪ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ: ಜನವರಿ 16, 2016.
- ಉದ್ದೇಶ: ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ-ಪ್ರೇರಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು.

ಭಾರತದ ನವೋದ್ಯಮ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ :

- ಬೆಳವಣಿಗೆ: ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನವೋದ್ಯಮ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿದ್ದು, 2025 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ: ಭಾರತವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನ 3ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನವೋದ್ಯಮ (ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಅಪ್) ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ-ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜಧಾನಿ ಪ್ರದೇಶದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಾನಗರಗಳು ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿವೆ.
- ಯುನಿಕಾರ್ನ್‌ಗಳು: ಭಾರತವು 120 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯುನಿಕಾರ್ನ್‌ಗಳನ್ನು (\$1 ಬಿಲಿಯನ್‌ಗೂ ಅಧಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ 350 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GII) 2025: ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಜಗತ್ತಿನ ಸುಮಾರು 140 ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಾಂಕ ನೀಡುತ್ತದೆ.
  - ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, 2020 ರಲ್ಲಿ 48 ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇಶವು 2025 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 38 ನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದೆ.

'ಅನುಪಮ್' ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾದರಿ (ಪರಿಸರ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನವದೆಹಲಿ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಗೃಹಬಳಕೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, 'ಅನುಪಮ್' ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು ಈಗ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆವರಣದೊಳಗೆಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿವೆ.

'ಅನುಪಮ್' ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾದರಿಯ ಬಗ್ಗೆ

- ಇದು ನವದೆಹಲಿ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ (NDMC) 2025 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಒಂದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಶೂನ್ಯ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ-ಸುಸ್ಥಿರ ನಗರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ಅನುಪಮ್ ಪದದ ಅರ್ಥ: 'ಅನುಪಮ್' ಎಂಬ ಹಿಂದಿ ಪದವನ್ನು, ಈ ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಅದ್ವಿತೀಯ ಹಾಗೂ ಅನುಪಮ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ವಿಶಿಷ್ಟತೆ : ಈ ಮಾದರಿಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ 'ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ' ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು, 'ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ' ಮಾಡುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂಲದಲ್ಲೇ 100% ವಿಂಗಡಣೆ : ನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ: 1. ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, 2. ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಮತ್ತು 3. ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ:

- ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ: ತಂಜಿಜಾಲದ ತೊಟ್ಟಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿವರ್ತಕಗಳನ್ನು (OWC) ಬಳಸಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ (ಗೊಬ್ಬರ) ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ: ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮರುಪಡೆಯುವಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ (MRF) ಕಾಗದ, ಲೋಹ, ಗಾಜು, ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಂತಾದ 12 ವಿಭಿನ್ನ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- **ತೋಟಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ:** ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯದೊಳಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಗಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳು:

- **ಸಮುದಾಯ-ನೇತೃತ್ವದ ಆಡಳಿತ:** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಆದೇಶಾಧಾರಿತ (Top-down) ಮುನ್ನಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ಬದಲಾಗಿ, ಇದರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ 'ನಿವಾಸಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘಗಳು' ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- **RRR ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು "ನೇಕಿ ಕೀ ದೀವಾರ್" (ಉದಾರತೆಯ ಗೋಡೆ):** ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಸೂತ್ರವಾದ 'RRR' (ಬಳಕೆ ಕಡಿತ - Reduce, ಮರುಬಳಕೆ - Reuse, ಮತ್ತು ಮರುಸಂಸ್ಕರಣೆ - Recycle) ತತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- **ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಸಂಪತ್ತು :** ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮರುಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಅದೇ ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಓಲ್ ಚಿಕಿ ಲಿಪಿ
(ಸಂಸ್ಕೃತಿ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಅವರು 'ಓಲ್ ಚಿಕಿ' ಲಿಪಿಯ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಈ ವೇಳೆ ಅವರು 'ಸಂತಾಲ್' ಬುಡಕಟ್ಟು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಪಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರು.

ಓಲ್ ಚಿಕಿ ಲಿಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ಸಂತಾಲಿ ಭಾಷೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ಮೀಸಲಾದ ಬರವಣಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ

ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, 1925 ರಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ್ ರಘುನಾಥ್ ಮುರ್ಮು ಅವರು ಈ 'ಓಲ್ ಚಿಕಿ' ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು.

- **ಅಕ್ಷರಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ:** ಇದು ಒಟ್ಟು 30 ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:** ಸಂತಾಲಿ ಭಾಷೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧ್ವನಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಶಬ್ದಕೋಶ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂತಾಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬ:** ಸಂತಾಲಿ ಭಾಷೆಯು 'ಆಸ್ಟ್ರೋ-ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್' ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.
- **ಹಂಚಿಕೆ:** ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಒಡಿಶಾ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ:** ಸಂತಾಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು 2003 ರಲ್ಲಿ (92ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ) ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಭೂ-ಆಧಾರ್ (ULPIN)
(ಆಡಳಿತ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜಧಾನಿ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಮೀನು ಹಾಗೂ ನಿವೇಶನಕ್ಕೂ 14-ಅಂಕಿಯ 'ವಿಶಿಷ್ಟ ಭೂ-ಪಾರ್ಸೆಲ್ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ' (ULPIN) ಅನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ 'ಭೂ-ಆಧಾರ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ULPIN (ಭೂ-ಆಧಾರ್) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ದ (DILRMP) ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಆಯಾ ಜಮೀನಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾಗುವ 14-ಅಂಕಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಿಐಎಸ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ (ಭೂಪಟ ಚಿತ್ರಣ), ಡ್ರೋನ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಯಾಮಿತೀಯವಾಗಿ ದೋಷಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ (ಆರ್ಥೋ-ರೆಕ್ಟಿಫೈಡ್) ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ 'ಆಧಾರ್' ಕಾರ್ಡ್ ಇರುವಂತೆಯೇ, ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತುಂಡು ಭೂಮಿಗೂ ಇರುವ 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ'ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ:

- ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ: ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ (ಭೂ-ಸ್ಥಳೀಯ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಕಲಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ವಂಚನೆಯ ಭೂ-ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರಕ: ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ 'ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಯೋಜನೆ'ಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. (ಈಗಾಗಲೇ ದೆಹಲಿಯ 48 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

"ಪಿಎಂ ರಾಹತ್" (PM RAHAT) ಯೋಜನೆ

(ಆಡಳಿತ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರು 'ಪಿಎಂ ರಾಹತ್' (RAHAT- ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಆಸ್ವತ್ತೆ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಖಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ) ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪಿಎಂ ರಾಹತ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ

- ಇದು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ನೂತನವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ - ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ತಕ್ಷಣದ, ನಗದು ರಹಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ - ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದ ತಕ್ಷಣದ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮೊದಲ ಒಂದು ಗಂಟೆಯನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಅವಧಿ' (ಗೋಲ್ಡನ್ ಅವರ್) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸ್ಪಂದನೆಯ ಮೂಲಕ

ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಇದು 7 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮತ್ತು 1.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ನಗದು ರಹಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ 24 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವಿರುವ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 48 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ತುರ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮುಂಗಡ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.
- ತುರ್ತು ಸ್ಪಂದನೆಗಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು 112 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಹಾಯವಾಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ್ (PM-JAY) ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು eDAR ಮತ್ತು TMS 2.0 ಅನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಅಪಘಾತ ನಿಧಿಯಿಂದ (MVAIF) ಇದಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ'ಯು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

"ಜಪಾನಿನ 'ಗಾಡ್ಸ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್' (ದೇವರ ಪಥ)

(ಪರಿಸರ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಪಾನ್‌ನ 'ಸುವಾ ಸರೋವರ'ದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ "ಮಿವತಾರಿ" (ದೇವರ ಪಥ) ಎಂಬ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಸ್ಮಯವು ಸತತ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

'ಮಿವತಾರಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ

- ಜಪಾನ್‌ನ ಸುವಾ ಸರೋವರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೇಲ್ಮೈ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದಾಗ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ(ಹಿಮ)ಯ ಉಬ್ಬುಸಾಲನ್ನು ಮಿವತಾರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಾತಾವರಣದ ತಾಪಮಾನವು ಸತತ ಹಲವಾರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ -10°C ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಉಷ್ಣ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಕೋಚನದಿಂದಾಗಿ ಬಿರುಕುಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ; ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಚೂರುಗಳು ಮೇಲ್ಮೈವಾಗಿ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು, ಎತ್ತರದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಉಬ್ಬುಸಾಲನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಇದು ದೇವತೆಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಸರೋವರವನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪುರಾವೆ:

- 1980 ರ ದಶಕದವರೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಈ 'ಮಿವತಾರಿ' ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಇದರ ಆವರ್ತನವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿದಿದ್ದು, 2018 ರ ನಂತರ ಸುವಾ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಮ್ಮೆಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.
- ಸರೋವರವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಬೆಳಗಿನ ತಾಪಮಾನವು ಈಗ ಕುಸಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕಮಲಾ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

(ಪರಿಸರ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ , ಭಾರತದ 'ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ'ದ (MoEFCC) ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ 'ಕಮಲಾ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ'ಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 23.4 ಲಕ್ಷ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಮಲಾ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವರೂಪ: ಇದು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ಬಹು-ಉದ್ದೇಶಿತ ಯೋಜನೆ'ಯಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ: ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ'ವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.
- ಸ್ಥಳ: ಈ ಯೋಜನೆಯು 'ಕಮಲಾ ನದಿ'ಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿದೆ. ಕಮಲಾ ನದಿಯು ಸುಬಾನ್ಸಿರಿ ನದಿಯ ಬಲದಂಡೆಯ ಉಪನದಿಯಾಗಿದೆ. ಸುಬಾನ್ಸಿರಿ ನದಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ತುರ್ತು ಭೂಸ್ವರ್ಶ ಸೌಲಭ್ಯ

(ರಕ್ಷಣೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಅಸ್ಸಾಂನ ಮೊರಾನ್ ಬೈಪಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ 4.2 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ 'ತುರ್ತು ಭೂಸ್ವರ್ಶ ಸೌಲಭ್ಯ'ವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು, ಇದು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಇಂತಹ ಮೊದಲ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ.

ತುರ್ತು ಭೂಸ್ವರ್ಣ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ

- ತುರ್ತು ಭೂಸ್ವರ್ಣ ಸೌಲಭ್ಯವು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಒಂದು ಬಲವರ್ಧಿತ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ವಾಸ್ತವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯಿಂದ (LAC) ಸುಮಾರು 300 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮೊರಾನ್ ತುರ್ತು ಭೂಸ್ವರ್ಣ ಸೌಲಭ್ಯವು, ಸಂಘರ್ಷದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು 40 ಟನ್‌ಗಳವರೆಗಿನ ತೂಕದ ಯುದ್ಧವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 74 ಟನ್‌ಗಳವರೆಗಿನ ತೂಕದ ಸಾರಿಗೆ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಂತಹ ಸುಮಾರು 15 ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಲವು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮರುಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ವೇ (ಶೀಘ್ರಗತಿ ಹೆದ್ದಾರಿ)ಗಳವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಈಶಾನ್ಯದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಗಡಿಗಳವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಚೀರ್ ಫೆಸೆಂಟ್ (Cheer Pheasant)

ಪರಿಸರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಬರ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮತ್ತು 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಸರ್ಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಕ್ಕೂಟ (IUCN) ಈ 'ಚೀರ್ ಫೆಸೆಂಟ್' ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು 'ದುರ್ಬಲ' (VU) ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿವೆ.

ಚೀರ್ ಫೆಸೆಂಟ್ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *ಕ್ಯಾಟ್ರಿಯಸ್ ವಾಲ್ಟೆಚೈ*. + ಇದನ್ನು 'ವಾಲ್ಟೆಚೈನ್ ಫೆಸೆಂಟ್' ಅಥವಾ 'ಚೀರ್ ಫೆಸೆಂಟ್' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆವಾಸಸ್ಥಾನ: ಇದು ಕೇವಲ ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ (ಸ್ಥಳೀಯ) ಹಾಗೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ವಾಸಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ: ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೇರುಗಳು, ಗೆಡ್ಡೆಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಕಾಡುಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೀಟಗಳು ಅಥವಾ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಶಿಷ್ಟ ನಡವಳಿಕೆ:
  - ಜನ್ಮಸ್ಥಳದ ನಿಷ್ಠೆ: ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ತಾವು ಜನಿಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮರಳುವ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. (ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 'ನ್ಯಾಟಲ್ ಫಿಲೋಪ್ಯಾಟ್ರಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ).
  - ಏಕಸಂಗಾತಿ ಪದ್ಧತಿ: ಇವು ಬಹುಪಾಲು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಬೆದರಿಕೆಗಳು:

- ಬೇಟೆ: ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅಕ್ರಮ ಬೇಟೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ಅವನತಿ: ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇವುಗಳ ನೆಲೆಗೆ ಸಂಚಕಾರ ತಂದಿದೆ.
- ಕಾಡ್ಡಿಚ್ಚು: ಇವು ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಏಪ್ರಿಲ್-ಜೂನ್) ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಡ್ಡಿಚ್ಚುಗಳು ಇವುಗಳ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:

- ಈ ಪ್ರಭೇದದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ 'ಚೈಲ್' ನಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷಿಗೊಂದೇ ಮೀಸಲಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ 'ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಳಿ/ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ : ದುರ್ಬಲ (VU).
- ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972: ಅನುಸೂಚಿ I (ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ).
- CITES : ಅನುಬಂಧ I (ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ).

ಶಾಂತಿ (SHANTI) ಕಾಯ್ದೆ 2025

(ಇಂಧನ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಶಾಂತಿ (SHANTI- ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮಾಣು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ 2025, ಸುರಕ್ಷತಾ ಮಾನದಂಡಗಳು, ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಇಂಧನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ **ಭಾರತೀಯ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (NPCIL)** ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾದ **ಭಾರತೀಯ ನಾಭಿಕೀಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ (BHAVINI)** ದ ಒಡೆತನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಶಾಂತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2025 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2025ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
- ಇದು ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಆಡಳಿತದ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

- ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1962 ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಮಾಣು ಹಾನಿ ಕಾಯ್ದೆ (CLNDA), 2010 ಅನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ವಲಯದ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು:

- **2047ರ ವೇಳೆಗೆ 100 GW ಗುರಿ:-** 2047ರ ವೇಳೆಗೆ 100 GW ಪರಮಾಣು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಭಾರತದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಏಕೀಕರಣ:-** ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮಗಳು, ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾನಗಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು, ಹೊಂದಬಹುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.
- **ನಿಯಂತ್ರಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ:-** ಇದು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗೆ (AERB) ಶಾಸನಬದ್ಧ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತ ಕಿರು ಮಾಡ್ಯುಲರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು (SMRs):-** ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಂಗಾಲ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (ಡಿಕಾರ್ಬೋನೈಸೇಶನ್) ಅನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಭಾರತ ಕಿರು ಮಾಡ್ಯುಲರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ (BSMRs) ನಿಯೋಜನೆಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ದ್ವಿ-ಪರವಾನಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:-** ಘಟಕಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ/ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಕಿರಣ-ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ AERB ನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸುರಕ್ಷತಾ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.
- **ಮೀಸಲು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:-** ಯುರೇನಿಯಂ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ, ಬಳಕೆಯಾದ ಇಂಧನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಭಾರಜಲ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ "ಇಂಧನ ಚಕ್ರ" ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶೇಷ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ:-** ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಪರಿಹಾರ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಮೇಲ್ಮನವಿ

ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (APTEL) ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು.

ಶಾಂತಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಕಳವಳಗಳು:

- **ಫುಕುಶಿಮಾ ಡೈಚಿ ಪರಮಾಣು ದುರಂತ:-** ಈ ದುರಂತವು ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕವಚ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸನ್ನದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿತು.
- **ಚೆರ್ನೋಬಿಲ್ ದುರಂತ:-** ಈ ದುರಂತವು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ ಗುಣಾಂಕ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕ ತುರ್ತು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿನ್ಯಾಸದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.
- **ಡ್ರೀ ಮೈಲ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಪಘಾತ:-** ಈ ಅಪಘಾತವು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊರಡಿ ವಿನ್ಯಾಸ ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆದಾರರ ಸಂವಹನ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿತು.

ಮಹರ್ಷಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ

ಇತಿಹಾಸ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ:

- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಹರ್ಷಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮಹರ್ಷಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು 1824ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 12 ರಂದು ಗುಜರಾತಿನ ಟಂಕಾರಾದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ನಂತರ ಇವರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಜಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯರಾದರು.

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅವರು 1875ರಲ್ಲಿ **ಆರ್ಯ ಸಮಾಜವನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **"ವೇದಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ":-** ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು ಮತ್ತು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು: ವೇದಗಳ ದೋಷಾತೀತ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಏಕದೇವೋಪಾಸನೆ.
- ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ, ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹದ ಖಂಡನೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿರೋಧ ಸೇರಿವೆ.
- ಅವರು ಅನ್ಯ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡವರನ್ನು ಮರಳಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ 'ಶುದ್ಧಿ' ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.
- **ವ್ರತಟಣೆಗಳು:-** ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ, ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿ ಮತ್ತು ಯಜುರ್ವೇದ ಭಾಷ್ಯಂ.
- **ಪರಂಪರೆ:-** 1883ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮರಣದ ನಂತರ, ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಬೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ದಯಾನಂದ ಆಂಗ್ಲೋ ವೇದಿಕೆ (DAV) ಕಾಲೇಜು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ : ದೇಶೀಯ ಶ್ವಾನ ತಳಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ

(ರಕ್ಷಣೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ ತನ್ನ ವಿಶೇಷ ಶ್ವಾನದಳಕ್ಕೆ ಎರಡು ದೇಶೀಯ ಶ್ವಾನ ತಳಿಗಳಾದ ತಂಖುಲ್ ಹುಯಿ (ಹಫಾ) ಮತ್ತು ಕೋಂಬೈ ಅನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ಈ ಸೇರ್ಪಡೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಸ್ಸಾಂನ **ಜೋರ್ಹತ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ ಶ್ವಾನ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವು (ARDTC)** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಶ್ವಾನ ತಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ತಂಖುಲ್ ಹುಯಿ:-** ಇದು ಮಣಿಪುರದ ಉಖ್ಪುಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜಾಡು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಹಾರ ಅಥವಾ ನೀರಿಲ್ಲದೆ 48 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ

ಮತ್ತು ಗುಡ್‌ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣಕ್ಕೂ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

- **ಕೋಂಬೈ:-** ಇದು ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಚುರುಕುತನ, ಕಾವಲು ಕಾಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆಗೆ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:-** 1835
- **ಎರಡೂ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ:-** ಇದು ಎರಡೂ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 1962ರ ಚೀನಾ-ಭಾರತದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಅರೆಸೇನಾ ಪಡೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:-** ಮೇಘಾಲಯದ ಶಿಲ್ಲಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ 46 ಬೆಟಾಲಿಯನ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಏಳು ಕೇಂದ್ರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ (CAPFs) ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಭಾರತದ **ಇಂಡೋ-ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಗಡಿಯನ್ನು** ಕಾಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಭದ್ರತೆ, ಬಂಡಾಯ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾಸನೂರು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ (ಆರೋಗ್ಯ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICMR) ಕ್ಯಾಸನೂರು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ (KFD) ವಿರುದ್ಧ ಸುಧಾರಿತ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಕ್ಯಾಸನೂರು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮೂಲ:-** ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1957ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ಯಾಸನೂರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ '**ಮಂಗನ ಕಾಯಿಲೆ**' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಕಾರ:-** ಇದು ಉಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರಕ್ತಸ್ರಾವಕಾರಕ ವೈರಾಣು ಜ್ವರವಾಗಿದೆ (Viral Hemorrhagic Fever) ಮತ್ತು ಇದು ಫ್ಲಾವಿವಿರಿಡೆ ಕುಟುಂಬದ 'ಕ್ಯಾಸನೂರು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಸೀಸ್ ವೈರಸ್'ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಹರಡುವಿಕೆ:-** ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಣ್ಣೆ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಹೇಮಾಫಿಸಾಲಿಸ್ ಸ್ಟೆನಿಗೇರಾ**) ಅಥವಾ

ಸೋಂಕಿತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಅಥವಾ ಸತ್ತ ಕೋತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.

- **ಗಮನಿಸಿ:-** ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ.

- **ಖುತುಮಾನದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ:-** ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಜನವರಿ ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಉತ್ತುಂಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- **ಲಕ್ಷಣಗಳು:-** ಹಠಾತ್ ಜ್ವರ, ತಲೆನೋವು ಮತ್ತು ವಾಂತಿ; ತೀವ್ರತರವಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಮತ್ತು ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- **ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ:-** ಈ ಕಾಯಿಲೆಯು ಸರಿಸುಮಾರು 5% ರಿಂದ 10% ರಷ್ಟು ಮರಣ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ:-** ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪೋಷಕ ಆರೈಕೆಯನ್ನು (ಜಲಸಂಚಯನ, ಆಮ್ಲಜನಕ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ನಿರ್ವಹಣೆ) ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ:-** ಇದಕ್ಕೆ ಲಸಿಕೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಬಾಧಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ (ಪರಿಸರ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಾಜಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವ 11.5 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಲಾಲ್ಕಾಂಗ್-ಚಿಲ್ಲರ್ಖಾಲ್ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯ ಡಾಂಬರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ.

'ರಾಜಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರಾಜಾಜಿ, ಮೋತಿಚೂರ್ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲಾ** ವನ್ಯಜೀವಿ ಧಾಮಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ 1983ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಗವರ್ನರ್-ಜನರಲ್ **ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ** (ರಾಜಾಜಿ) ಅವರ ಗೌರವಾರ್ಥವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಳ:-** ಇದು ಹರಿದ್ವಾರ, ಋಷಿಕೇಶ ಮತ್ತು ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್ ಬಳಿಯ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.

- **ನದಿಗಳು:-** ಇದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯವರ್ಗ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಸೋನ್ ನದಿಗಳು ಇದರ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತವೆ.
- ಇದು ಆನೆಗಳು, ಹುಲಿಗಳು, ಚಿರತೆಗಳು, ಜಿಂಕೆಗಳು, ಘೋರಲ್‌ಗಳು (ಬೆಟ್ಟದ ಕಾಡು ಆಡುಗಳು) ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸ್ವರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಚೀನಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, 1954ರ ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದವು ಉತ್ತರದ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂದು ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು (CDS) ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- 1954ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಟಿಬೆಟ್ ಅನ್ನು ಚೀನಾದ ಭಾಗವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿತು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವು.
- ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದವು ಈ ಕೆಳಗಿನ 5 ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು:
  1. ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ಗೌರವ.
  2. ಪರಸ್ಪರ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡದಿರುವುದು.
  3. ಪರಸ್ಪರ ಆಂತರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದಿರುವುದು.
  4. ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರ.

5. ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆ.

- ಇದು ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಯಿತು.
- ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತವು ತನ್ನ ಉತ್ತರದ ಗಡಿಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿತ್ತು.
- 2025ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದರು.
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರು ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಗಡಿಗಳು:

- ಭಾರತವು ವಾಸ್ತವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯನ್ನು (LAC) 3,488 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಚೀನಾ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ 2,000 ಕಿ.ಮೀ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ 3 ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
  - ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಪೂರ್ವ ವಲಯ,
  - ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯ ವಲಯ,
  - ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ.

ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ ಅಥವಾ ಅಕ್ಸಾಯ್ ಚಿನ್ ವಲಯ:

- ಮೂಲತಃ ಭಾರತದ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, 1962ರ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಚೀನಾ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ಷಿನ್ನಿಯಾಂಗ್ (Xinjiang) ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಭಾಗವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಮಧ್ಯ ವಲಯ:

- ಇದು ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಗಡಿಯ ಕಡಿಮೆ ವಿವಾದಿತ ವಿಭಾಗವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಡೋಕ್ಲಾಂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ನಾಥು ಲಾ ಪಾಸ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದೆ.

ಪೂರ್ವ ವಲಯ ಅಥವಾ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ:

- ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮೆಕ್‌ಮಹೋನ್ ರೇಖೆಯು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿತ್ತು, ಆದರೆ 1962ರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ

ಪೀಪಲ್ಸ್ ಲಿಬರೇಶನ್ ಆರ್ಮಿ (PLA) 9000 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

- ಆದಾಗ್ಯೂ, ಚೀನಾ ಇಡೀ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತನ್ನದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಕೇರಳ: 'ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ ಸಬ್ಬಿಲಿಸ್' ರಾಜ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ (ಆರೋಗ್ಯ/ ಆಡಳಿತ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವಾದ ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ ಸಬ್ಬಿಲಿಸ್ (Bacillus subtilis) ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತ "ರಾಜ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ" ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಕೇರಳ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

'ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ ಸಬ್ಬಿಲಿಸ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ರೋಗಕಾರಕವಲ್ಲದ, ದಂಡಾಕಾರದ, ಗ್ರಾಮ್-ಧನಾತ್ಮಕ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಆಗಿದೆ.
- ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರೋಬಯೋಟಿಕ್ (ಒಳ್ಳೆಯ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ) ಆಗಿದೆ:- ಇದು, ಕರುಳಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ಒಂದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಆಗಿದೆ.
- ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರಕವಾಗಿ ಬಳಕೆ:- ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಇದನ್ನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಸರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಬೀಜಕ-ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ, ಇದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಮೈಕ್ರೋಬಯೋಮ್ ಶ್ರೇಷ್ಠತಾ ಕೇಂದ್ರ

- ಇದನ್ನು ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರವು ತಿರುವನಂತಪುರಂನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- ಇದು ಮೈಕ್ರೋಬಯೋಮ್ (ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಸಮುದಾಯ) ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಹು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಕ್ವಾಡ್ರಿಲ್ಯಾಟರಲ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಡೈಲಾಗ್ (Quad -ಕ್ವಾಡ್) (ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅಮೆರಿಕದ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ವಾಡ್ರಿಲ್ಯಾಟರಲ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಡೈಲಾಗ್ (Quad- ಚತುರ್ಭುಜ ಭದ್ರತಾ ಸಂವಾದ) ಅನ್ನು "ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆ" ಎಂದು ಮತ್ತು ಭಾರತವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿನ "ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲುದಾರ" ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ವಾಡ್ರಿಲ್ಯಾಟರಲ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಡೈಲಾಗ್ (Quad) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂವಾದ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ:- ಇದು ಭಾರತ, ಅಮೆರಿಕ (USA), ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ, ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮಲಬಾರ್ ನೌಕಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಇದು 1992ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ನೌಕಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಯಾಮವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ನೌಕಾಪಡೆಗಳ ನಡುವೆ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ಭಾಗವಹಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:- 2002ರಿಂದೀಚೆಗೆ, ಈ ನೌಕಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 2007ರಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವು. 2014ರಿಂದ, ಭಾರತ, ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. 2020ರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಕೂಡ ಮಲಬಾರ್ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು.
- ಗುರಿ:- ಸ್ವತಂತ್ರ, ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಮಾಧಾರಿತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾ ಒಕ್ಕೂಟ (AU)
(ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗುಂಪುಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಆಫ್ರಿಕಾ ಒಕ್ಕೂಟವು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲು ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾ ಒಕ್ಕೂಟ (AU)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಖಂಡಾಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:-** ಇದು ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ 55 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಖಂಡಾಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಆಫ್ರಿಕಾದ ಏಕತಾ ಸಂಘಟನೆಯ** (OAU, 1963-1999) ಉತ್ತರವರ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಇದು 2002ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
- **ಗುರಿ:-** ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಈ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:-** ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಅಡಿಸ್ ಅಬಾಬಾದಲ್ಲಿದೆ.

ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಾಂತರ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ವಲಯ (AfCFTA) ಒಪ್ಪಂದ:-** ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಇಡೀ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದಾದ್ಯಂತ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಅಜೆಂಡಾ 2063:-** ಇದು ಮುಂದಿನ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.

ಸೇವಾ ತೀರ್ಥ
(ಆಡಳಿತ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು **ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಕರ್ತವ್ಯ ಭವನ-1 ಮತ್ತು 2 ರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇವಾ ತೀರ್ಥ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಸೇವಾ ತೀರ್ಥ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ಭವನ-1 ಮತ್ತು 2 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸೇವಾ ತೀರ್ಥ:-** ಇದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ (PMO), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ (NSCS) ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವಾಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವು ಹಿಂದೆ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದವು.
- ಇದು ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇದು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕರ್ತವ್ಯ ಭವನ-1 ಮತ್ತು 2:-** ಇವು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ, ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಸಚಿವಾಲಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ಸಚಿವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.
- ಎರಡೂ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಯೋಜಿತ ಕಚೇರಿಗಳು, ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸ್ವಾಗತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಮಹತ್ವ:

- ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಸಹಯೋಗ, ದಕ್ಷತೆ, ಸುಗಮ ಆಡಳಿತ, ಸುಧಾರಿತ ನಾಗರಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ.

ಜನವರಿ 2026ರ CPI: ಹೊಸ ಆಧಾರ ವರ್ಷ
(2024=100)
(ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು** ಆಧಾರ ವರ್ಷ 2024=100 ರೊಂದಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ **ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು (CPI)** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ವಿವರಗಳು:

- 2023-24ರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಅನುಭೋಗ ವೆಚ್ಚದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಧಾರ ವರ್ಷವನ್ನು 2012 ರಿಂದ 2024 ಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (CPI)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಚಿಲ್ಲರ ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ:-** ಇದು ಗ್ರಾಹಕರು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಗುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಪಾವತಿಸುವ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ.

- ಇದು ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಉಡುಪು, ಸಾರಿಗೆಯಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:-** ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಆಧಾರ ವರ್ಷ 2012 ಆಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಈಗ 2024ಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವವರು:-** ಇದನ್ನು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ (MoSPI) ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಛೇರಿಯು (NSO) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆ (LBS)
(ಆರ್ಥಿಕತೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI)** ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ, ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಸರಳೀಕರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆ (LBS)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ:-** ಇದು ಡಿಸೆಂಬರ್ 1969ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:-** ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳಂತಹ (MSMEs) ಆದ್ಯತಾ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ಹರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಫೆಬ್ರವರಿ 2026 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸಲು ಹೊಸ ಕರಡು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು RBI ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಧಾನ:-** ತೀವ್ರತರವಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (ಜಿಲ್ಲೆ) ಮೂಲ ಘಟಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- **ಹಣಕಾಸು ಸೇರ್ಪಡೆ:-** ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ರಹಿತ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ಅರೆ-ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- **ಸಂಘಟಿತ ಯೋಜನೆ:-** ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (RRBs), ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು "ಒಕ್ಕೂಟದ ನಾಯಕ"ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- **ಸಾಲದ ನಿಯೋಜನೆ:-** ಸ್ಥಳೀಯ ಆದಾಯ ಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಉತ್ಪಾದಕ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ತಲುಪುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಮಿಷನ್ ಆರಕ್ಷಕ

ಪಿಎಸ್‌ಐ/ಇಎಸ್‌ಐ/ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರೂಪ್ ಸಿ @ ಬೆಂಗಳೂರು

ಬ್ಯಾಚ್ - 4 ತರಬೇತಿ ಪ್ರಾರಂಭ **23ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2026**

ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಪರೀಕ್ಷಾ ದಿನಾಂಕ: 18ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2026

SCHOLARSHIP TEST DETAILS

ಮೊದಲ 5 ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಸ್ಪರ್ಧಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ
ಉಚಿತ ಪ್ರವೇಶ

6-10 Ranks: 50% Scholarship

11-25 Ranks: 30% Scholarship

26-50 Ranks: 20% Scholarship

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ

ಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್

ಶುಲ್ಕ:

~~₹ 25,000/-~~ **₹ 20,000/-**

Early Bird Offer

20% OFF

ತರಬೇತುದಾರರು

NAVEEN SIR
MODERN & KARNATAKA HISTORY

VINAYAK SIR
ANCIENT & MEDIEVAL

SHASHANK SIR
WORLD & INDIAN, KARNATAKA GEOGRAPHY

SHIVANANDA SIR
POLITY (HONORARY ADVISOR)

DHRUVA SIR
WORLD INDIAN & KARNATAKA GEOGRAPHY

VIJAY KUMAR SIR
PHYSICS

SRIKANTH SIR
BIOLOGY, CHEMISTRY & TECHNOLOGY

NANDAN SIR
ENVIRONMENT & CA

REGISTER HERE FOR COURSE

LINGARAJU SIR
ESSAY, PRECIS & TRANSLATION

NINGAPPA
MENTAL ABILITY

HEMANTH S K SIR
GENERAL KANNADA

SHIVAKUMAR MAVALI SIR
GENERAL ENGLISH

SANJAY SIR
COMPUTER

FOR ONLINE SCHOLARSHIP TEST

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿ:
INSTA KAS, 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ
ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ
ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.

ಸಂಪರ್ಕ:
08069405206

ಮೇಲ್:
support@insightsias.com

www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com

ಶಾಖೆಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು | ದೆಹಲಿ | ಶ್ರೀನಗರ | ದಾವಣಗೆರೆ

ರಕ್ತಕ 2026

PSI/ESI/FDA/SDA/ ಎಲ್ಲಾ
ಗ್ರೂಪ್ C ಪರೀಕ್ಷಾ ಸರಣಿಗಳು

ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕ:
2ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2026

13 + **8** = **21**
SECTIONAL TESTS FULL LENGTH TESTS TOTAL TESTS

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು
ವಿವರಣಾತ್ಮಕ
ಸಾರಾಂಶ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ
ತ್ವರಿತ
ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

ವಿಭಾಗೀಯ ಮತ್ತು
ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ
ಪರೀಕ್ಷಾ ಸರಣಿ
ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ
ವೈಯಕ್ತಿಕ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಕೈಗೆಟುಕುವ ಮತ್ತು
ಸುಲಭವಾಗಿ
ಲಭ್ಯವಿರುವ

TIME TABLE

ಶುಲ್ಕ: ಆಫ್‌ಲೈನ್

~~₹3000/-~~ **₹2400/-**
Only till 28th Feb. 2026

DISCOUNT **20% OFF**

ಶುಲ್ಕ: ಆನ್‌ಲೈನ್

~~₹2000/-~~ **₹1,600/-**
Only till 28th Feb. 2026

DISCOUNT **20% OFF**

SUBSCRIBE HERE

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿ:
INSTA KAS , 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ
ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ
ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.

ಸಂಪರ್ಕ:
08069405206

ಮೇಲ್:
support@insightsias.com

www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com

ಶಾಖೆಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು | ದೆಹಲಿ | ಹೈದರಾಬಾದ್ | ಶ್ರೀನಗರ | ಧಾರವಾಡ

ಸಮರ್ಥ KAS ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ 2026 (ಗ್ರೂಪ್ A & ಗ್ರೂಪ್ B ಹುದ್ದೆಗಳಿಗಾಗಿ)

ಒಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು **25**

ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕ:
9ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2026

- ವಿಭಾಗೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು = **15 ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು** [ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ]
- ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು + **2 ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು** [ಬಜೆಟ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ]
- ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು = **8 ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು**

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು
ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಸಾರಾಂಶ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ
ತ್ವರಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

ವಿಭಾಗೀಯ ಮತ್ತು
ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಪರೀಕ್ಷಾ
ಸರಣಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ಶುಲ್ಕ: ಆಫ್‌ಲೈನ್

~~₹4,000/-~~ **₹3,200/-**

Early Bird
Offer

20%

Only till 7th
Mar 2026

ಶುಲ್ಕ: ಆನ್‌ಲೈನ್

~~₹2,500/-~~ **₹2,000/-**

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ
ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

SUBSCRIBE HERE

TIME TABLE

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿ:
INSTA KAS , 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ
ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ
ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.

ಸಂಪರ್ಕ:
08069405206

ಮೇಲ್:
support@insightsias.com

www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com

ಶಾಖೆಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು | ದೆಹಲಿ | ಹೈದರಾಬಾದ್ | ಶ್ರೀನಗರ | ಧಾರವಾಡ